

Kapitalförvaltning Policy

Region Gävleborg

Regionfullmäktige 2024
RS 2024/2335

Innehållsförteckning

1	Bakgrund.....	3
2	Policyns syfte.....	3
3	Uppdatering av policyn.....	3
4	Ansvar.....	3
4.1	Regionfullmäktiges ansvar.....	3
4.2	Regionstyrelsens ansvar.....	4
5	Kapitalförvaltningens Organisation.....	4
6	Övergripande mål och principer för kapitalförvaltningen.....	4
6.1	Övergripande förvaltningsmål.....	4
6.2	Avkastningsmål.....	4
6.3	Risktolerans.....	4
7	Uttag och insättningar.....	5
8	Förvaltning av tredje part – Uppdragsavtal.....	5
9	Placeringsföreskrifter.....	5
9.1	Inledning.....	5
9.2	Förvaltningsinriktning.....	5
9.3	Tillåtna tillgångslag.....	6
9.4	Externa förvaltare.....	6
10	Placeringsrisk.....	7
11	Motpartsrisk.....	7
12	Valutakursrisk.....	7
13	Likviditetsrisk.....	7
14	Derivatinstrument.....	8
15	Hållbara investeringar.....	8
16	Rapportering och internkontroll.....	8

1 Bakgrund

I syfte att lindra den ekonomiska belastningen på likviditeten under de år då pensionsutbetalningarna ökar, avsatte Region Gävleborg 1994 medel för långsiktig pensionsmedelsförvaltning. Region Gävleborg har sedan våren 1999 haft en aktiv förvaltning av kapital avsett för finansiering av pensionsåtagandet för de anställda.

I och med beslut om budget 2023 finns möjlighet att tillfälligt nyttja likviditeten i placeringarna för investeringar i nya eller tillbyggda sjukhusbyggnader, förutsatt att det är affärsmässigt fördelaktigt. I kommunala termer kallas det återlåning.

Kapitalet har placerats på olika kapitalmarknader, i Sverige och utomlands, i syfte att skapa en effektiv och ändamålsriktig förvaltning. Förvaltningen av kapitalet regleras av denna policy och tillhörande regler till policy för kapitalförvaltningen och är en del av regionens balansräkning. Förvaltningen är ingen egen juridisk enhet.

2 Policyns syfte

Policyn utgör det övergripande styrinstrument för regionens kapitalförvaltning. Syftet är att ange ramverk för hur Region Gävleborg får placera tillgångarna. Placeringspolicyn ska:

- Utgöra ett ramverk för styrdokument inom regionstyrelsen
- Tydliggöra roller och ansvarsfördelning mellan regionfullmäktige och regionstyrelsen
- Fungera som vägledning i det dagliga arbetet för ansvariga personer hos regionen och för externa kapitalförvaltare.

3 Uppdatering av policyn

Uppdatering av policyn ska ske vid behov.

Under löpande år kan fullmäktige vid behov besluta om förändringar i eller avvikelser från policyn med hänsyn till aktuella förhållanden inom regionen eller med beaktande av utvecklingen på de finansiella marknaderna.

4 Ansvar

4.1 Regionfullmäktiges ansvar

Det är regionfullmäktiges ansvar att:

- besluta om principer för kapitalförvaltningen
- besluta om insättning och uttag från kapitalplaceringarna. Beslut sker i budget eller i särskilt beslut
- besluta om förvaltning av tredje part – Uppdragsavtal

4.2 Regionstyrelsens ansvar

Det är regionstyrelsens ansvar att:

- vid behov upprätta regler till denna policy
- fatta beslut om och/eller delegera beslut om omplaceringar inom ramen för denna policy till lämplig nivå
- fatta beslut om och/eller delegera beslut om nyinvesteringar och försäljningar inom ramen för denna policy till lämplig nivå
- besluta om försäljningar av investeringar
- godkänna tillfälliga undantag från placeringspolicyn samt skyndsamt återrapportera detta till regionfullmäktige
- säkerställa en fullgod internkontroll inom ramen för regionstyrelsens ordinarie internkontrollarbete
- löpande bedöma behovet av att uppdatera policyn
- följa upp kapitalförvaltningsverksamheten

5 Kapitalförvaltningens Organisation

Regionens kapitalförvaltning sker i sin helhet inom regionstyrelsen. Kapitalförvaltningen ska organiseras så att beslut skiljs från verkställighet och redovisning av beslut. Ingen enskild person får själv kontrollera hela transaktionen, så kallat dualitetsprincip.

6 Övergripande mål och principer för kapitalförvaltningen

6.1 Övergripande förvaltningsmål

Kapitalet ska förvaltas långsiktigt och ska bland annat trygga regionens pensionsutbetalningar. Det övergripande förvaltningsmålet har sin utgångspunkt från regionens finansiella ställning och vid beslutstillfället rådande marknadsförutsättningar. Det innebär bland annat att marknadsräntor, regionens lånebehov och beslut om återlåning kan påverka förvaltningen. Förvaltningen är inte strikt matchande mot regionens pensionsskuld eller dess duration.

6.2 Avkastningsmål

Avkastningsmålet för förvaltningen uppgår till 3 % per år i reala termer. Det nominella avkastningsmålet uppgår till det reala avkastningsmålet plus inflationen och varierar därmed från år till år med inflationen.

6.3 Risktolerans

Då regionens kapitalförvaltning har en långsiktig tidshorisont är den mindre känslig för kortsiktiga förändringar i värde. Den övergripande risken i förvaltningen styrs primärt via den beslutade strategiska allokeringen i normalportföljen och styrs via limiter avseende exponering mot olika tillgångsklasser. Vid behov görs rebalanseringar till normalportföljen.

7 Uttag och insättningar

Beslut om eventuella insättningar och uttag till respektive från kapitalförvaltningen utgår utifrån regionens budgetbeslut. I budgetbeslutet anges en låneram. Ett alternativ till att låna kan vara att avyttra medel ur kapitalförvaltningen så länge summan, tillsammans med nyupptagna lån, ryms inom beslutad låneram. Affärsmässiga överväganden görs vid varje enskilt tillfälle.

8 Förvaltning av tredje part – Diskretionär förvaltning

Beslut rörande kapitalförvaltningen fattas inom ramen för Region Gävleborgs organisation och enligt gällande delegationsordning samt policy för kapitalförvaltningen och tillhörande regler till policy för kapitalförvaltningen. Överlämnande av förvaltning och beslutsmandat till tredje part måste föregås av beslut av regionfullmäktige.

9 Placeringsföreskrifter

9.1 Inledning

De övergripande placeringsföreskrifterna anger den yttre ramen för hur kapitalet får placeras samt med vilken inriktning förvaltningen bör bedrivas. De övergripande placeringsföreskrifterna fastställer vilka tillgångsslag och finansiella instrument, samt på vilka marknader, som det är tillåtet att investera i.

De aktuella placeringsföreskrifterna skall fastställas med hänsyn till aktuella marknadsvärden för kapitalförvaltningen, regionens finansieringsbehov över tid samt bedömningar av rådande marknadsförutsättningar.

9.2 Förvaltningsinriktning

Förvaltningen skall bedrivas utifrån principen om diversifiering.

Principen om diversifiering innebär att portföljens placeringar skall fördelas inom och mellan olika tillgångsslag. Det positiva förhållandet mellan förväntad risk och förväntad avkastning gäller även för en diversifierad portfölj. Dock är den totala risknivån för en väl diversifierad portfölj lägre än summan av de enskilda placeringar som portföljen är investerad i.

Huvudsyftet med diversifieringsprincipen är att skapa en tillgångsportfölj med en reducerad förväntad risk och därigenom minska en enskild tillgångs påverkan på totalportföljens avkastning.

Vidare ska affärsmässiga ställningstaganden om placeringar i förhållande till upptagande av lån göras.

9.3 Strategisk allokering

Förvaltade medel delas upp i två huvudportföljer, *Aktier & Räntebärande tillgångar* samt *Alternativa (tillgångar)*, mot bakgrund av alternativa tillgångars långsiktiga och mindre likvida karaktär innebär att de lämpligast hanteras separat från den övriga portföljen.

Aktier & Räntebärande tillgångar innehåller primärt noterade aktier och räntebärande värdepapper samt likvida medel. Huvudregeln är att investeringar som klassificeras som noterade aktier och räntebärande värdepapper tillförs denna portfölj.

Alternativa tillgångar innehåller primärt långsiktiga och mindre likvida investeringar inom alternativa tillgångsslag. Huvudregeln är att investeringar som klassificeras som alternativa tillgångar och/eller inte har månadsvis likviditet tillförs denna portfölj.

Den övergripande strategiska allokeringen definieras av Normalportföljen med tillhörande limiter enligt tabell nedan. Normalportföljen har fastställts efter en optimeringsprocess. Förväntad avkastning och förväntad risk (volatilitet) för de olika tillgångsslagen samt deras inbördes korrelationer har använts för att härleda en samlad portfölj med önskade nivåer på förväntad avkastning och förväntad volatilitet.

Regionstyrelsen beslutar om fördelning av tillgångsslag inom ramen för den strategiska allokeringen.

Övergripande Strategisk allokering, %	Min	Normal	Max
Aktier & Räntebärande (primärt likvida tillgångar)	70	80	100
Alternativa portföljen (primärt mindre likvida tillgångar)	0	20	30

9.4 Tillåtna tillgångsslag

Kapitalförvaltningen får placeras i fonder med följande tillgångsslag:

- Räntebärande värdepapper
- Aktier och aktierelaterade instrument
(Med aktierelaterade instrument avses konvertibla skuldebrev, konvertibla vinstandelsbevis, teckningsrätter, inlösenrätter etc.)
- Alternativa investeringar
(Med alternativa investeringar avses tillgångsslag och investeringsstrategier som avviker från traditionella långa innehav i börsnoterade aktier och räntebärande värdepapper och som normalt har låg samvariation med desamma. Giltiga tillgångsslag inom alternativa investeringar är hedgefonder, fastigheter, onoterade aktier (private equity), onoterade räntor (private debt) och infrastruktur.
- Likvida medel i svenska kronor

9.5 Externa förvaltare

Vid anlitan­de av extern förvaltare skall uppdrag grundas på skriftligt avtal och vid behov skall även separata placeringsdirektiv upprättas.

Vid placering i fonder styrs förvaltningen av den aktuella fondens fondbestämmelser. Dessa skall i allt väsentligt överensstämma med denna policy.

Avtal avseende placering i fonder omfattar således ej förvaltningsinriktningen och riskbegränsningar, däremot reglerar det förvaltningsavgiften, rapportering mm.

Inom varje tillgångsslag skall principen om god diversifiering tillämpas och de allokerade medlen bör uppvisa god fördelning över delmarknader, sektorer, regioner och förvaltare.

10 Placeringsrisk

De medel som Region Gävleborg förvaltar skall placeras i olika finansiella instrument, fördelade mellan olika geografiska marknader. Kapitalet är därmed

exponerat mot placeringsrisk. Med placeringsrisk avses risken för att instrumenten och marknaderna utvecklas på ett sätt som avviker från det förväntade. Detta får direkt effekt på förvaltningens avkastning. För Region Gävleborg är placeringsriskerna i huvudsak finansiella risker, såsom aktiekursrisk, ränterisk, kreditrisk etc. Regionens risktagande och val av instrument ska återspegla regionens avkastningskrav.

11 Motpartsrisk

Värdepapperstransaktioner får i normalfallet endast ske med motparter som uppfyller nedanstående kriterier:

- a) Bank eller fondkommissionärsfirma som har Finansinspektionens tillstånd till utförande av order avseende finansiella instrument på kundens uppdrag, enligt gällande lagen om värdepappersmarknaden
- b) Utländska institutioner som har tillstånd liknande det som anges i ovanstående punkt och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ i respektive land.

12 Valutakursrisk

Placeringar i räntebärande värdepapper, eller andra motsvarande värdepapper, noterade i utländsk valuta skall kurssäkras till 100 %.

Utländska aktieplaceringar och alternativa investeringar får valutasäkras i syfte att minska övergripande risk, i beaktande av valutasäkringens kostnader.

13 Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken att ett finansiellt instrument inte alls kan avyttras eller kan avyttras endast till ett väsentligt reducerat pris. Likviditetsrisken påverkas bland annat av instrumentets art, förekomsten av marknads- och clearingfunktioner, utestående handlad volym och antal aktörer på marknaden. Likviditetsrisk förekommer främst i icke-standardiserade finansiella instrument men skall dock ej negligeras i standardiserade finansiella instrument.

14 Derivatinstrument

Derivatinstrument får användas i syfte att effektivisera och rationalisera kapitalförvaltningen eller i defensivt syfte för att skydda mot oönskad riskexponering. Derivatinstrument får endast användas om de är standardiserade

och noterade på svensk eller utländsk marknadsplats och om de underliggande tillgångarna uppfyller placeringsinstruktionens övriga kriterier.

15 Hållbara investeringar

Region Gävleborg ska säkerställa långsiktig hållbarhet i sin kapitalförvaltning. Förvaltningen ska bidra till att FN:s globala mål för hållbar utveckling uppfylls. Placeringar ska bidra till social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Regionen har som krav att de företag och organisationer i vilka kapital investeras följer de internationella normer för mänskliga rättigheter, arbete och miljö, vilka finns formulerade i FN-konventioner och traktater som humanitär rätt, folkrätt och miljölagstiftning.

Regionen definierar god etik som avståndstagande från kriminalitet, respekt för seriösa affärsmetoder samt demokratiska principer. Regionen ska ej investera i bolag som upprepat eller medvetet bryter mot något av dessa kriterier.

Placeringar medges ej i företag som har produktion eller försäljning av krigsmateriel, pornografi, spel eller tobaks- och alkoholvaror som en väsentlig del av verksamheten. Vidare medges ej placeringar i företag som systematiskt och omfattande bryter mot internationella normer och konventioner.

Placeringar medges ej i företag vars huvudsakliga verksamhet är utvinning av fossila energiråvaror. Placeringar ska även undvikas i företag som på annat sätt är inblandade i framställningen av fossila energiråvaror genom t.ex. produktion och prospektering.

Regionen ska även arbeta för att minimera investeringar i bolag som bedriver ockerverksamhet (predatory lending).

16 Rapportering och internkontroll

Kapitalförvaltningen ska årligen återrapporteras i en rapport i samband med regionens årsredovisning. En redogörelse ska göras utifrån gällande policy samt den av regionstyrelsen beslutade regler.

Internkontroll sker inom ramen för ordinarie internkontrollarbete.